

אוקטובר 2010

פעילות האגודה בשנה החולפת

האגודה לזכויות החולה מסייעת לחולים ובני משפחתם לממש את זכויותיהם בקבלת השירות מקופות החולים, בתי החולים וגורמים רפואיים נוספים בכל התחומים להלן תמצית הפעילויות והנושאים שהאגודה עסקה בהם בשנה האחרונה, באופן עצמאי או במסגרת שיתופי פעולה עם ארגונים וגורמים נוספים. הפעילות מסווגת לארבעה תחומים עיקריים: פניות הציבור ופרסום מידע על זכויות, תקציב סל הבריאות וקידום הצעות חוק, שת"פ עם ארגוני חולים והמועצה הרפואית המייעצת של האגודה.

פניות הציבור ופרסום מידע על זכויות

במסגרת הפעילות השוטפת של האגודה ניתן סיוע לפניות ציבור המתקבלות במשרדי האגודה באמצעות אתר האינטרנט או פניה טלפונית ומטופלות ע"י מתנדבי האגודה בשפה העברית והרוסית.

א. **שדרוג אתר האינטרנט** – אתר האגודה מרכז מגוון רחב ומקיף ביותר של זכויות במערכת הבריאות. בעזרת תרומה שהתקבלה מחברת פיזר באמצעות הקרן החדשה, עלתה לאוויר השנה גרסה חדשה הכוללת אפשרות להצגת המידע בשפות רוסית וערבית והמקלה בחיפוש ואיתור המידע. כמו כן נוסף פורום בנושא ביטוחי בריאות, סיעוד ושב"נים המנוהל ע"י עו"ד מיה שני הרן. גם השנה זכה האתר באות "מלאכים ברשת" הניתן ע"י איגוד האינטרנט הישראלי והמועצה הלאומית להתנדבות בישראל לפעילות התנדבותית לתועלת החברה המבוצעת תוך שימוש ברשת האינטרנט. האתר פותח ומתוחזק ע"י חב' מונסייט WWW.MOONSITE.CO.IL בהתנדבות ועל כן תודתנו.

ב. **מרכזי מידע בבתי חולים בשיתוף בי"ס למשפטים במכללה למינהל** – מוקד מידע חדש נפתח בבי"ח וולפסון המאושש ע"י סטודנטים מבי"ס למשפטים במכללה למינהל, מהמרכז הקליני מזו"ר – המשפט למען זכויות החולה, (בראשות ד"ר נילי קרקו-אייל) ובשיתוף מתנדבי האגודה, זאת בנוסף למוקד הפועל מזה שנתיים בבי"ח שיבא. פרטים נוספים ניתן למצוא בקישור www.wolfson.org.il/Index.asp?ArticleID=1186&CategoryID=164

ג. **מימון חולה זונדה פשוטה מלפני 1/1/2009** - בימים אלה מגישה האגודה עתירה לבית הדין לעבודה בעניין חולי זונדה. לפני כשנתיים שונה סטאטוס חולה זונדה מסיעודי מורכב לסיעודי. משפחות רבות מבקשות להמשיך להישאר במוסד בו יקירם היה מאושפז שנים רבות לפני שינוי ההגדרה אך לצערנו משרד הבריאות מתעקש לטלטל חולים אלה ולהעביר אותם למוסדות אחרים ועקב כך אנו נאלצים להגיש את העתירה.

ד. **הסעות לפני חולים באמבולנס** - עקב ריבוי הפניות של אזרחים לאגודה בנושאי תשלומים עבור השירות הניתן ע"י מד"א, הוקמה ועדה משותפת למד"א ולאגודה אשר דנה בפניות של מי שפוננו ע"י אמבולנס של מד"א וקיימת מחלוקת על התשלום. כמו כן יצא השנה חוזר של משרד הבריאות שהבהיר והסדיר בעיות רבות שהיו שנויות במחלוקת לגבי חובת מימון הפינוי, כולל חיוב הקופות לשלם ישירות למד"א במקרים שהחבות מוטלת עליהם. לצערנו אין בחוזר

התייחסות לפינוי למוסדות פסיכיאטריים, ולכל קופה יש מדיניות שונה בנוגע להשתתפות במקרים אלה.

ה. **נגישות לשונית וטפסי הסכמה מדעת בשפות נוספות** - התארגנות להגשת בג"צ ע"י קבוצה של ארגונים (האגודה לזכויות החולה + מזז"ר, ביי"ס למשפטים במכללה למינהל + הקליניקה לזכויות אדם במכללה למינהל + האגודה לזכויות האזרח), הייתה בין הגורמים שהביאו להכנת והפצת חוזר של משרד הבריאות המתייחס לחובת ביה"ח לספק למטופל שאינו דובר/קורא עברית טופס הסכמה בשפה אחרת (אנגלית, רוסית, ערבית) וכמו כן לתת למטופל העתק מטופס הסכמה שהוא חתם עליו. פרטים נוספים בקישור www.patients-rights.org/index.aspx?id=4120

ו. **פרסום מידע באתרי הקופות** - בתאריך 19/1/2009, הוציא סמנכ"ל לפיקוח על הקופות במשרד הבריאות, חוזר המורה לקופות מהו תוכן המידע שחובה לפרסם באתרי האינטרנט שלהם. במסגרת שיתוף הפעולה של מזז"ר (המכללה למינהל) והאגודה, נערכה בדיקה של המידע המפורסם בקופות והועברה התייחסות לקופות (ולמשרד הבריאות) להשלמת המידע החסר.

ז. **פוליסות ביטוח להראל ולמגדל** - השנה יצאו חברות הביטוח בפוליסות ביטוח לתרופות שלא כלולות בסל. פוליסות אלה אפשרו גם לחולים להצטרף לשירותיהם ולכן הוכן מסמך השוואתי לפוליסות אלה אשר הועבר לידיעת החולים באמצעות ארגוני החולים.

ח. **מימוש זכויות במגזר הערבי בדרום הארץ** - בקרב האוכלוסייה הערבית קיים פער רב של מידע לגבי זכויותיהם ובהתאם לכך עמותת יסמין אל נגב והאגודה לזכויות החולה מתחילות פרויקט לסיוע לאוכלוסייה זו במימוש זכויותיהם - הפרויקט במימון של חברת פייזר וציונות 2000.

ט. **זכויות חולים ריאומטיים (בעיות פרקים ושלד)** - האגודה, בשיתוף עמותת עינבר איגוד רופאי הריאומטולוגיה וחברת אבוט מכינים בימים אלה חוברת מידע לנפגעים במחלות ריאומטיות, אשר תחולק לחולים החברים בעמותת ותפורסם לציבור הרחב באתרי האינטרנט של העמותות.

י. **תור המתנה לפיזיותרפיה** - בתאריך 17/12/09 הוציא משרד הבריאות חוזר המחייב את הקופות לספק שירותי פיזיותרפיה בפרק זמן שהוגדר (3 ימי עבודה לטיפול דחוף ו - 15 ימי עבודה לטיפול שאינו דחוף). על מנת לבדוק את אופן יישום הוראה זו, נערכה בדיקה מדגמית, ע"י סטודנטים במזז"ר (המכללה למינהל) בשיתוף האגודה, לבדיקת זמני ההמתנה במכוני הקופות. על פי הממצאים התברר כי פרט ללאומית, אף אחת מהקופות לא עומדת בתנאים הנדרשים ע"י משרד הבריאות - הועברה התייחסות מתאימה למשרד הבריאות ולקופות. פרטים נוספים ראה בקישור www.patients-rights.org/index.aspx?id=4102

יא. **תהליך אישור תרופה** - בתאריך 16/3/2010 הוציא משרד הבריאות חוזר הקובע כי באחריות הרופא המטפל בקופה לדאוג לקבלת אישור מהקופה לתרופה המחייבת אישור מינהלי, וכי במקרה ולא תתקבל תגובה תוך 4 ימי עבודה, ייחשב הדבר כאילו התרופה אושרה. האגודה מנהלת מעקב אחר יישום הוראה זו. לפרטים נוספים ראה בקישור www.patients-rights.org/index.aspx?id=4105

יב. **גביית היטלי השתתפות עצמית ע"י הקופות** - חוק ביטוח בריאות ממלכתי מאפשר לקופות לגבות היטלי השתתפות עצמית, רק לרשימה מוגבלת של שירותים ועל פי הסכומים המפורטים בחוזר של משרד הבריאות. מבדיקה שנערכה באגודה, נמצא כי המידע המפורסם באתרי האינטרנט של הקופות, עומד בחלק קטן מהמקרים בניגוד לאמור בחוזר משרד הבריאות או שאינו מפורט כלל. הנושא הועבר לבדיקה וטיפול הקופות וסמנכ"ל לפיקוח על קופות החולים.

תקציב סל הבריאות וקידום הצעות חוק

- א. **הצעת חוק לתוספת קבועה של 2% לסל** – קואליציית ארגוני הזכות לבריאות ביחד עם ח"כ חיים אורון (ג'ומס), לא הצליחו להעביר את הצעת החוק לתוספת שנתית קבועה של 2% לסל הבריאות. ללא הוספת תקציב משמעותית בסכום של 450 מיליון ₪ לפחות, יחזרו שוב המראות של חולים הנואשים לטכנולוגיות, שירותים, בדיקות ותרופות הקיימות על המדף אך אינן כלולות בסל השירותים וממילא נמצאות מחוץ להישג ידם של מרבית החולים בישראל. ככל הנראה התוספת לתקציב הסל הבריאות תהיה נמוכה מהסכום הנ"ל, עובדה שתחייב את כל ארגוני החולם להמשיך במאבק הציבורי לתוספת השנתית לסל.
- ב. **עבודת וועדת הסל** – הרכב וועדת הסל ואופן התנהלותה בשנים האחרונות והעובדה שעד היום טרם התחילה הוועדה בעבודתה, מעלה את החשש מניגודי אינטרסים של חברי הוועדה וכמו כן מהאפשרות שחברי הוועדה יוכלו ללמוד ולהכיר היטב את הנושא ולהחליט בצורה אובייקטיבית ונכונה לגבי חלוקת התקציב. בעיות אלו צפו ועלו בכל חומרתן בהחלטה להעביר 65 מיליון ₪ מהתקציב לתרופות וטכנולוגיות לטובת טיפולי שיניים לילדים. **ביוזמת האגודה ובשיתופה הוכנה ע"י ח"כ ד"ר רחל אדטו ואחרים, הצעת חוק המגדירה כללים לבחירת חברי וועדת הסל, דרכי התכנסותה וסמכויותיה.**
- ג. **הסדרי בחירה** – על מנת לקדם את הצ"ח להסדרי בחירה (שהוכנה בשיתוף האגודה לזכויות האזרח והמכללה למינהל ארגוני חולים נוספים וח"כ חיים אורון) התקיימו פגישות עם הנהלות קופות החולים, במטרה ללמוד על בעיות בהצעת החוק ומציאת נוסח מוסכם על הצדדים.
- ד. **רצף טיפולי** – על אף חוזר משרד הבריאות הקובע כללים לשמירה על רצף טיפולי, הקופות לא מקפידות לקיים את הוראות משרד הבריאות בנדון. על מנת לאפשר לחולים רצף בקבלת טיפול רפואי ו/או תרופתי, הוכנה בשיתוף ח"כ אריה אלדד, הצעת חוק בנדון.

שת"פ עם ארגוני החולים - קואליציית ארגוני הזכות לבריאות

האגודה מרכזת פעילות של כ- 50 ארגוני חולים ועמותות חברתיות שפועלות לקדם נושאים משותפים לטובת ציבור החולים ובני משפחותיהם. **מעבר לפעילות משותפת לתקציב סל הבריאות וקידום הצעות חוק**, להלן נושאים נוספים שטופלו:

- א. **מפגשים עם הקופות מפגשים עם הנהלות הקופות ובתי חולים ממשלתיים** – על מנת לקדם את שיתוף הפעולה בין ארגוני החולים והקופות, התקיימו פגישות משותפות של נציגי הנהלת כל אחת מהקופות עם נציגי בתי חולים ממשלתיים וארגוני החולים. במסגרת הפגישה הוצגה סקירה על הקופה, הועלו בעיות מצד המטופלים וסוכם על תהליכי עבודה משותפים ודרכי תקשורת.
- ב. **אשפוז סיעודי** – האשפוז הסיעודי נמצא כיום בתוספת השלישית של החוק דהיינו באחריות משרד הבריאות ומי שנזקק לאשפוז סיעודי, נדרש לשלם עבור האשפוז. גובה התשלום הנדרש תלוי במצבו הכלכלי של המטופל, של בן/בת זוגו ושל ילדיו וזאת בתנאי שלמשרד הבריאות עדיין נותר תקציב לאשפוז סיעודי בשנה השוטפת. מצב זה גורם לכך שאחוז נכבד מהציבור רוכש ביטוח סיעוד פרטי, שעלותו יקרה ולעיתים מספק כיסוי חלקי בלבד. על מנת לאפשר כיסוי לאשפוז סיעודי לכל הנדרש, התארגנו מספר ארגוני חולים במטרה לקדם הצעת חוק שתוסיף שירות זה לסל הבריאות – פרטים נוספים בעצומה בקישור www.atzuma.co.il/koalizia.

ג. **קשר עם קופ"ח מאוחדת לחולי סרטן -** בעקבות דו"ח נציבת קבילות הציבור, בה הוצגה ביקורת חריפה על התנהלות מאוחדת בטיפול בפניות חולי סרטן, התקיימה פגישה עם ההנהלה הרפואית של מאוחדת ונציגי עמותות חולי סרטן (האגודה למלחמה בסרטן, אחת מתשע, אמ"ן עמותת חולי גיסט, עמותת CLM), במטרה לבדוק את התארגנות הקופה לשיפור הטיפול בחולי הסרטן.

ד. **אספקת תרופות לחולי CTX** (מחלה מטבולית) - תרופה CHENODAL שמשה בעבר גם בטיפול באבני מרה ועל אף שאינה מופיעה בסל הבריאות סופקה ע"י כל הקופות במחיר של 23 ₪ שכן זה הטיפול היחיד לחולי CTX ומבחינתם זוהי תרופה מצילת חיים. בשנים האחרונות התחיל קושי בהשגת התרופה CHENODAL שכן הצטמצם באופן משמעותי פרוטוקול הטיפול בה באבני מרה והתחילו לספק תרופה חלופית בשם XENBILOX המשמשת כתחליף טיפולי ועלותה כ- 6,600 ₪. בפעילות משותפת של עמותת מגן והאגודה, הסכימו הקופות להוסיף תרופה זו לסל במסגרת מכסת ההשתתפות העצמית לחולה כרוני ואפשרו לחולים לרכוש אותה.

מועצה רפואית מייעצת של האגודה

המועצה הרפואית המייעצת של האגודה, בראשותו של פרופ' מנחם פיינרו, דנה השנה בשני נושאים עיקריים והחליטה כלהלן:

א. רשומה רפואית לאומית

- המועצה רואה חשיבות רבה לקיום רשומה רפואית לאומית מתוך ראיית טובת הטיפול הרפואי בחולה מכיוון שכל יום שאין רשומה כזו עלול לגרום נזק רפואי בהיעדר מידע רפואי מלא על מצב רפואי קודם, רגישויות, בדיקות, תרופות וכו'.
- לא יוקם מאגר מרכזי, אלא פלטפורמה שתאפשר לעיין במידע המלא הקיים בקופות החולים ובבתי החולים בלבד, תופעל על כל התושבים (opting out), כאשר לאחר העיון במידע הוא יתפוגג
- תהיה אפשרות לכל המעוניין בכך, למנוע אפשרות זו לגבי הנתונים שלו.. ינוהל רישום מלא של כל המעיינים במידע, וכל אדם יוכל לקבל לעיונו את הרשימה המתייחסת אליו.

ב. העברת בריאות הנפש לסל הבריאות באחריות הקופות

- המועצה שמעה סקירה מקיפה מפי פרופ' חנן מוניץ על המשמעויות של העברת האחריות לקופות בכל הטיפול בבריאות הנפש וקוראת למשרד הבריאות לסיים את תהליך העברת האחריות לקופות בהקדם, תוך מעקב שוטף על בעיות שיתעוררו עקב כך

ערכו: חנוך גלברד ושמוליק בן יעקב

